

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

U-Svängen

Informationsblad från Länsbygderådet i Västmanland Nr 2/2024 • Juli

**LÄNSBYGDERÅDET
I VÄSTMANLANDS LÄN**

Upplaga 250 ex

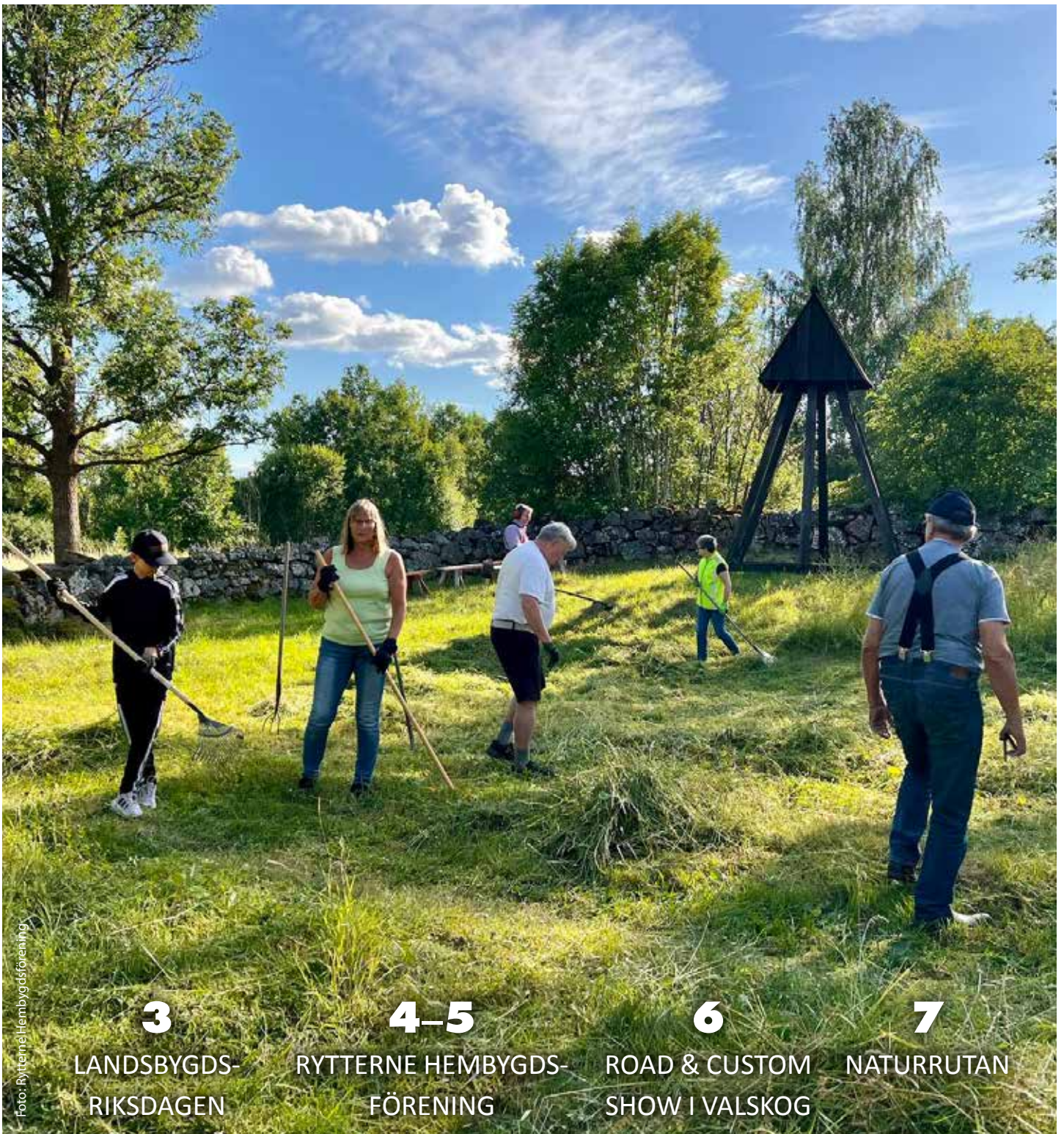

Foto: Rytterne Hembygdsförening

3

LANDSBYGDS-
RIKSDAGEN

4-5

RYTTERNE HEMBYGDS-
FÖRENING

6

ROAD & CUSTOM
SHOW I VALSKOG

7

NATURRUTAN

Redaktörens ruta

Så har vi då passerat den stressiga våren. Årstiden då allt skall planeras och sättas i verket inför massor av sommaraktiviteter. Allt som skall ske i form av aktiviteter i byalag och utvecklingsgrupper, semesterplaner, sådd i den egna trädgårdstjärnan, gräsklippning och mycket, mycket mer.

Men nu är det avklarat och nummer två av U-Svängen är utsänd. Jag tänker pusta ut lite och ta en stärkande släkttforskartur till Trondheimtrakten i Norge. Ibland behöver man ladda kroppens och själens batterier och de norska fjällen och fjordarna är säkert bra laddstationer för detta.

Vi ses och hörs fram i augusti då det är dags att börja arbeta med nästa nummer av U-Svängen. Du har säkert mycket du vill berätta från din hemort.

Hör av dig till mig på:

070-665 45 43

eller via e-post:

virsoinge@gmail.com

så hjälps vi åt att berätta vad du vill ha sagt.

Till dess önskar jag er alla en riktigt härlig och avkopplande sommar.

HELA SVERIGE.

Hela Sverige ska leva!

LÄNSBYGDERÅDET
I VÄSTMANLANDS LÄN

HELA SVERIGE SKA LEVA/VÄSTMANLAND

är en ideell förening. Rådet ska vara länken mellan centrala, regionala, kommunala och lokala aktörer. På så vis kan den lokala utvecklingen främjas.

Vill du eller dina kontakter läsa U-Svängen på nätet, gå till www.helasverige.se och klicka på "Välj länsbygderåd" för att se Västmanland.

ORDFÖRANDE HAR ORDET:

Summerar intrycken från Landsbygdsriksdagen i Nyköping i maj 2024. Några intressanta och innehållsrika dagar i slutet av maj. Vi valde själva vilka seminarier och vilken inspirationsresa vi ville delta i bland så många förslag som erbjöds.

Landsbygdsriksdagen avslutades med en paneldebatt inför EU-valet där alla politiska partier deltog. Förutom dessa inslag så deltog många utställare i mässhallarna på Rosvallahallen där evenemanget ägde rum.

Nu får vi vänta tills 2026 då nästa Landsbygdsriksdag äger rum i Skellefteå i maj.

Nu väntar sommar, sol och bad. En tid för återhämtning och för att ladda våra batterier.

Med önskan om en ljuvligt härlig sommar till er alla.

*Helen Fahlin
Ordförande*

Vid nationaldagsfirandet i Fagersta blev det kungjort att Åvestbo Byalag utsetts till värdförening för ortens nationaldagsfirande 2025.

”

Ett ärofyllt uppdrag som vi tar oss an med stolthet och entusiasm

säger föreningens ordförande
Helen Fahlin

KALENDARIUM

VIRSO KONSTHALL

Öppet lördag, söndag och helgdag kl 13–17

6–28 juli Konstglas och bruksglas från Oldergaardens glashytta på Öland

3 aug–8 sept Marie Gustafsson från Tyresö visar akvarellmålningar

13–29 sept Eliten i svenskt naturfoto. En del av Svenska Naturfotofestivalen

Här kan alla våra föreningar annonsera sina aktiviteter.

Sänd uppgifter till:
virsoinge@telia.com

Invigningsfesten i Nyköpingshus slottsruin med bland andra Kentkören Non Stop från Eskilstuna.

Josefin Heed från riksorganisationen.

Vi var tio landsbygdsentusiaster från Västmanland som den 23 maj åntrade bussen till Nyköping och Landsbygdsriksdagen. Landsbygdsriksdagen genomförs vart annat år och arrangeras av Hela Sverige skall leva tillsammans med en länsavdelning.

Till Nyköping kom 700 entusiastiska landsbygdsutvecklare för att i dagarna tre diskutera och lära av varandra och få nya kunskaper till framma för de egna hemorterna.

Fredagen ägnades åt temaresor runt om i Södermanland. Vi från Västmanland hade valt olika resor för att få så mycket insikter som möjligt. Jag valde att åka på en resa som handlade om hur man räddat byskolan i Näshulta från nedläggning och hur byborna fått Näshulta att utvecklas från byhåla till utvecklingsort. I nästa nummer av U-Svängen kommer vi att rapportera från våra olika resmål.

Fredagkvällens invigningsfest hölls utomhus i Nyköpingshus slottsruin där Fredrik Lindström var konferencier. Kvällens underhållare var gamla kända paret Plura

och Carla från rockbandet Eldkvarn. På scenen framträdde även den trestämmiga Kentkören Non Stop från Eskilstuna.

Fredrik Lindström fortsatte på lördagsförmiddagen att leda riksdagsdeltagarna genom ett digert och intressant föreläsningprogram.

Eftermiddagen startade i ett rasande tempo med seminarier så kompakt schemalagda att det var svårt att hinna från det ena till det andra.

Lördagens stora högtidsstund – banketten inleddes med mingel till musik av Flens världsorkester. Under kvällen framträdde Sator Trio med sina vackra och lite vemodiga låtar. Innan kvällen var över hann man även med att dela ut en massa utmärkelser som Framtidens by, Hela Sveriges stora Landpris, Årets landsbygdsföretagare samt Folkbildningspriset. Man kungjorde även att nästa Landsbygdsriksdag har tilldelats Västerbotten och kommer att hållas i Skellefteå. Klockan 23 gick skyttelbussarna hem till hotellen. Efter en tuff dag med många nya tankar och insikter var ganska skönt att få sträcka ut sig i hotellets sköna säng.

Tidigt på söndagmorgon var det full fart igen. Föreläsningarna började redan halv nio. Den här förmiddagen ledde Hela Sveriges verksamhetschef oss genom programmet. Först ut som föreläsare var Josefin Heed från vår riksorganisation. Hon presenterade Landsbygdsbarometern där landsbygdsbor svarat på frågor om livet, politiken och sin egen roll i utvecklingen av hemorten. En superintressant utredning som vi skall återkomma till i ett senare nummer.

Innan vi begav oss hemåt mot Västmanland blev det varmkorvlunch. Fyra olika sörmländska korvtillverkare bjöd ut sina alster. Jag hade otur och valde fel.

Även om tempot under Landsbygdsriksdagen varit hiskeligt högt och på gränsen till stressat så kan man inte annat än rekommendera så många som möjligt att boka in Landsbygdsriksdagen i Skellefteå om två år.

Inge Larsson

Flaggan i topp på nationaldagen vid Rytterne hembygdsgård.

BESÖK HOS

RYTTERNE HEMBYGDS- FÖRENING

Rytterne socken, som numera ingår i Västerås kommun, är en historisk plats där folk levtt och verkat ända sedan bronsåldern. Flera fornlämningar i trakten vittnar om det. I dag bor det drygt 2000 personer utspridda i hela Rytterne socken.

Vi besökte ortens hembygdsförening på nationaldagen. Flaggan var hissad framför den stora bygdegården. Här fick vi en pratstund med föreningens nya ordförande Peter Ovrin och hans fru Anneli Pettersson innan de inför nationaldagsfirandet tände de två stora grillarna.

En av hembygdsföreningens aktiviteter är "Slätter vid Lilla kyrkoruinen".

Peter berättade att han som ny ordförande inte har några planer på att förändra verksamheten på annat sätt än att möjligen på sikt lägga till ytterligare någon eller några aktiviteter. Vi är ju nästan 250 medlemmar i föreningen och många är väldigt aktiva och vill vara med och utveckla föreningen säger han.

Vi på U-Svängen vill på det varmaste rekommendera ett besök vid någon aktivitet vid Rytterne Hembygdsgård. Spännande aktiviteter i en välkomnande stämning utmärker föreningen och deras verksamhet. Vi önskar föreningen all lycka till i sitt ambitiösa arbete med att göra Rytternebygden attraktiv att leva och bo i.

Inge Larsson

ÅRETS PROGRAM I RYTTERNE HEMBYGDSFÖRENING:

- Julgransplundring
- Loppis 2 två ggr/år
- Aktiva hembygda (picnic)
- Valborgsmässofirande
- Bakning av knäckebröd

6 juni	Nationaldagsfirande
21 juni	Midsommarfirande
2 juli	Slätter vid Lilla kyrkoruinen
8 juli	Slätter vid Stora kyrkoruinen
22 juni–11 aug	Sommarkafé på lör–sön
18 aug	Mässa i Stora Rytterne kyrkoruin
31 aug	Djurens dag
7 sept	Pubafton
24 sept	Seniorshop
19 okt	Loppis
26 okt	Halloweendisco
17 nov	Spelträff
23+24 nov	Adventsdekor med Lottas Blombod
14+15 dec	Traditionell Julmarknad

De berättade att deras hembygdsgård stod klar 2005 och användes som fattighus och ålderdomshem och har efter det varit ett kooperativ där många människor levde i den gemenskap som var dåtidens experimentboende och som passade en del, men inte andra.

År 1984 tog Rytterne hembygdsförening över gården som sedan dess varit centrum för ortens aktiviteter. Föreningens omfattande och varierande program har väckt stor uppmärksamhet långt utanför Rytterne socken.

År 2019 fick föreningen den hedrande utmärkelsen "Årets hembygds- och Fornminnesförening i Sverige".

Landsbygds- skolor läggs ner i Köpings kommun

Vi blev inbjudna till ett informations- och protestmöte i Himmeta Bygdegård. Anledningen var att Köpings kommun med hänvisning till dålig ekonomi planerade att lägga ned ett antal landsbygdsskolor. Bl a gällde det förskola och lågstadieskolan i Himmeta. Kvällen var fylld av upprörda och förtvivlade ortsbör.

Från kommunen deltog förvaltnings- och ekonomicheferna samt två politiker från utbildningsnämnden. De inledde med att försöka förklara kommunens svåra ekonomiska läge och varför man valt att lägga ner skolorna i Himmeta. Himmataborna såg snabbt igenom de rökråderna och sammanblandningar som ingick i den ekonomiska redogörelsen. Förvaltningschefen visade tydlig irritation då han fick flera frågor han ej kunde svara på.

När frågan ställdes om det hade gjorts någon risk- och konsekvensanalys fick de församlade det märkliga svaret att en sådan görs i Köpings kommun efter det att beslut fattats. Märkligt kan tyckas, då besluten i så fall fattas utan viktig och måhända avgörande kunskap. Samma sak var det då man frågade efter landsbygdsanalysen. Då fick de svaret att de inte visste om någon sådan överhuvudtaget finns.

Ibland hettade det till i debatten. För mig som icke är sakkunnig i detalj kändes det som om de församlade bybornas frågor gång på gång blev obesvarade vilket också ledde till att kommunens representanter flera gånger blev utskrättade. Inte trevligt kanske men förståeligt i en bygd vars innevånare blir överkörda och avtagna den viktiga samhällsfunktion som en skola utgör.

I en stor svensk utredning som gjordes för ett par år sedan på orter där skolans existens var ifrågasatt svarade 43% av föräldrarna att de allvarligt planerade eller övervägde att flytta om skolnedläggningen sattes i verket. Skulle det gälla även i Himmeta så kan det nog hända att nedläggningen blir en ren ekonomisk förlust på grund av befolkningsminskning och därmed minskade skatteunderlag och statsbidrag.

Någon vecka efter mötet i Himmeta beslutade fullmäktige i Köpings kommun att skolan i Himmeta skulle läggas ner.

Inge Larsson

ROAD & CUSTOM SHOW i Valskog

450 ekipage från hela landet deltog i årets Road & Custom Show.

Robin Haldin fick en idé förra året. Han tyckte att det kunde vara roligt att ordna en liten Road & Custom-träff hemma i Valskog. Han fick hjälp av sin pappa Per Haldin och vännen Pär Lagerstedt. Det trodde då att det skulle komma omkring ett 25-tal ekipage från Valskog och närliggande platser. Det kom totalt 250 ekipage. Något som vi inte alls var förberedda på. Det stod motorcyklar, epor och bilar överallt. När vi hämtat oss efter den upplevelsen bestämde vi oss för att ordna en egen dag för denna aktivitet 2024, säger Robin.

Den dagen blev den 18 maj i år och vi i U-Svängen besökte festen. Det var en fantastisk fest med en hjälpsam personal och trevlig atmosfär. Det fanns fordon av alla tänkbara och kända märken. Men bland dessa fanns det också de som för ett amatöröga såg ut som fantastiska hembyggen.

Robin Halldin beräknade att det i år var 450 deltagande ekipage från i stort sett hela landet. Priser utdelades i hela sju klasser. Customklassen som är evenemangets huvudklass vanns av en bil från Norrland. Robin berättar också att man för att gynna och intressera ungdomar hade en EPA-klass som vanns av en V70 från grannskapet. Robin sade efter årets bilträff:

– Vi har ett vinnande koncept med en vältrimmad organisation och vi har lite nytänk och nya idéer som vi vill testa nästa år. Han påpekar också att han är så tacksam mot alla. Personalen som gjort ett fantastiskt arbete och besökare som uppträtt exemplariskt. Vi hittade nästan inte ett enda skräppapper när vi städade området, säger han.

Vi kan på det varmaste rekommendera ett besök på Road & Custom Show någon gång i maj nästa år.

Inge Larsson

Länsbygderådets årsmöte

Årets årsmöte hölls den 25 april på hotell Scheele i Köping. Ett trettiotal representanter från våra medlemsorganisationer deltog i mötet som inleddes med en enkel middag.

Efter middagen vidtog den ordinarie årsstämman som leddes av Helen Fahlin. Inga konstigheter eller frågeställningar komplicerade förhandlingarna. Bokslut, årsberättelse och övriga handlingar var i sin ordning och styrelsen beviljades därmed ansvarsfrihet. Val till styrelsen blev omval över hela linjen. Förhoppning om att få en styrelserepresentant från länets samtliga kommuner kom även denna gång på skam. Valberedningen får ytterligare ett år på sig för att infria den ambitionen. Hela årsmötet var avslutat på en dryg halvtimme.

Efter årsmötet höll Anneli Östberg en mycket intressant föreläsning om teambuilding. Föreläsningen startade med ett gymnastikpass i ett rasande tempo och med glada och uppmanande tillrop från föreläsaren. Anneli är till

vardags psykolog för det svenska orienteringslandslaget. Där är konkurrensen stor och alla kan inte ställa upp i de största tävlingarna. Genom att få alla att sträva mot det gemensamma målet att ta många medaljer så lyckades man bygga ett lag där alla ställde upp för varandra. De som inte fick åka hjälpte till på andra sätt att nå det uppsatta målet. Resultatet blev hela 11 medaljer i VM.

På ett mycket proffsigt sätt översatte Anneli orienteringslandslagets arbetssätt till möjliga framgångsfaktorer även för oss som arbetar i byalag och utvecklingsgrupper. Vi var många som gick hem efter den föreläsningen med nya ambitioner och stärkt framtidstro.

Inge Larsson

Konst- och hantverkssafari i Kungsörs kommun

Den 18 maj gick den traditionella Konst- och hantverkssafarin av stapeln i Kungsörs kommun.

På Kungsudden i Kungsör fanns en samlingsutställning med ett alster från alla som deltog i safarin. Besökarna åkte sedan runt och besökte utställarna i deras ateljéer eller på någon av de nitton olika utställningsplatserna runt om i kommunen.

Vi valde att besöka församlingshemmet i Kungs Barkarö samt Ljungs Goa Gårdsbutik i Uknö. I Uknö blev det gofika och i Kungs Barkarö församlingshem fastnade vi hos Stefan Dollsén och hans fantasifullt

hopfogade skrotskulpturer, bestående av detaljer som haft annan funktion i sitt tidigare liv och som nu i sin nya skepnad fått nya fantasifulla namn.

Tyvärr hade vi inte tid att göra flera besök men andra som vi träffat berättade hur bra och välbesökt safaridagen var.

Inge Larsson

NATURRUTAN

VILT OCH SKADOR

Lössspringande hund i område där det finns vilt

Under perioden 1 mars till 20 augusti ska hundar hindras från att springa lösa i marker där det finns vilda djur. Hundar som tillåts driva eller förfölja vilt utanför organiserad jakt kan komma att omhändertas. Jakträttshavare eller företrädare för denne har rätt att ta hand om en lös hund medan denne försöker hitta ägaren. Om ingen ägare hittas ska Länsstyrelsen ansvara för att omhänderta hunden.

Så är då föryngringens tid i naturen över för i år. Ute i markerna finns det fullt med djurens ungar, kalvar, kid, valpar och kultingar. Det är en tid då man skall vara extra varsam och inte störa när man är ute i markerna. Trots det mötte jag två personer utefter Bruksleden med lösgående hundar. Den ena hunden gjorde stora egna utflykter helt utanför ägarens kontroll.

Förutom att det är oansvarigt är det också olagligt. Jag påpekade det lite försiktigt men insåg snabbt att det var ganska meningslöst. Personen ansåg mycket tydligt att hundars rätt att vandra

fritt i markerna vida överstiger svensk lagstiftning.

Jag vet att de allra flesta hundägare sköter sig korrekt och bra men det är tråkigt att det fortfarande finns så egoistiska och oförstående hundägare. Tänkte först polisanmäla brottet men insåg snabbt att ärendet bara skulle läggas ner då det skulle bli mitt ord mot hans.

Inge Larsson

**HELA
SVERIGE.**

*Hela Sverige
ska leva!*

LÄNSBYGDERÅDET I VÄSTMANLANDS LÄN

HÖR AV DIG!

Utnyttja möjligheten att berätta om din förening! Vad jobbar ni med? Hur kom ni igång? Planer?

"Ingen kan skriva" säger ni — bara ring eller maila till Inge Larsson, så får ni hjälp med att berätta!

Alla kontaktmöjligheter vid Inges bild här intill!

Du kan kontakta vem du vill bland styrelsens medlemmar – adresser här intill. Välkommen att höra av dig!

POSTADRESS:

Hela Sverige ska leva/
Länsbygderådet i Västmanland
c/o Gunilla Elander
Baggbro 46
739 91 Skinnskatteberg

Länsbygderådets styrelse 2024

Ordförande
HELEN FAHLIN
Korsbacksvägen 17
737 91 Fagersta
070-511 14 38
helen.fahlin@hotmail.com

Kassör
NILS-GUNNAR NILSSON
Rikshusvägen 1 A
722 33 Västerås
021-604 58, 073-638 10 78
nigun44@gmail.com

Sekreterare
GUNILLA ELANDER
Baggbro 46
739 91 Skinnskatteberg
070-656 60 40
gunilla.elander@hotmail.com

U-Svängen
INGE LARSSON
Kvarnängsvägen 10
730 61 Virsbo
070-665 45 43
virsboinge@telia.com

YLVA PETERSSON
Tallholmen, Ekholmen
736 93 Kungsör
076-829 35 87
ylvapettersson0@gmail.com

MARLENE CARLSSON
Sotvretsvägen 4 A
739 30 Skinnskatteberg
073-665 20 80
balibuddha@hotmail.com

ANSVARIG UTGIVARE AV U-SVÄNGEN: Länsbygderådets ordförande Helen Fahlin.

Skickas till länets ca 110 lokala utvecklingsgrupper, kommunala tjänstemän, turistbyråer, organisationer som Coompanion, LRF, ALMI med flera samt myndigheter som Länsstyrelsen och Landstinget.